

DEN ANDRA RENÄSSANSEN

Armando Verdigungo är en av de stora europeiska renässansen. Han är en berömd och välkänd författare och föreläsare. Han har skrivit många böcker och artiklar om den moderna världen och dess utveckling. Han är en viktig och intressant föreläsare.

Verdigungo bjuder sin kår, som psykoanalytiker och filosoffer, till dagar han har sittat i Milano varifrån han ordnar konferenser över hela världen. Nu i New York och nu i Tokyo, där ämnet är "Sexualitet: varför kommer Orienten, var gick Occidenten?". Denne rubrik visade sig hänvisat mot vad var en förväntning för föredraget i de flesta skilda ämnen. Verdigungo visar här, som vanligt formulerat i ett psykoanalytiskt språk medan Lecanias överläser, att vi ju nu går till motes en ny och revolutionärare kungskapskonstellation, som gör att den här stor anledning att ta om den andra renässansen.

Grunderna mellan olika former av kungskap måste raseras och det tillgörs det gäller det att människor med de mest skiftande intellektuella bakgrundar med de mest skiftande intellektuella bakgrundar. Om nog hade han räknat med det. Under dessa dags i Tokyo möttes psykoanalytiker, filosoffer, modeskapare, bokförlagare, politiker, rättsläkare, konstnärer, musiker, filmare och många andra. Det rörde intellektuella krokar men i dag tycks de mest intressanta är ordning verka konstnärliga förläggare.

DEN ANDRA RENÄSSANSEN är en slump som föreläses vid vissa tider.

Den italienske psykoanalytikern Armando Verdigungo arrangerade i början av april i Tokyo en stor konferens där filosofer, författare och andra möttes för att utröna innebördens av begreppet den andra renässansen. Hela kongressen blev ett tillfälle för mänskor med skilda bakgrunder och intressen att utbyta tankar i de mest skiffrande ämnen.

AV CARL RUDBECK

till den första mötesplatsen för den andra renässansen, Tokyo är, menar han, en stad som hör varken till öst eller till väst utan till båda två. Den intar ett mellanläge mellan österns kontemplativa värld och västerns teknologi. Kanske fick detta mellanläge sin tydligaste illustration på konferensen genom en buddhistisk som mediterade med elektroder på huvudet. Elektroderna var kopplade till en dator på vars bildskärmar man kunde utläsa på vilken nivå spädningen agerar.

Annars var det svårt att uppsöka någon verklig dialog mellan öst och väst. De olika sättet att tänka och skilda kategorier att beskriva verkligheten smälte knappast samman till en högre enhet eller till en ny synes.

Men detta gjorde inte att kongressen förblev sitt ändamål. Den blev mötesplatsen för ett veritabelt självbaner av internationella celebriter. Celebrat av alla var Jorge-Luis Borges, som numera spelar rollen av den blinde staren Tresnas. Omgiven av sköna kvinnor strökade Borges omkring sig antingen ytterst alibyläkta utlandsländer eller till intet stöplikande tankar om att vi måste skapa en bättre värld.

BETTYDLIGT handförfattare blev det när de ryska dissidenterna fick komma till tal. Alexander Zinovjev läste ett kapitel ur sin kommande roman som är en

skildring av världen efter det tredje världskriget då 20 procent av jordens befolkning dödats. Men Europa lyckas behålla något som kan kallas civilisation, men det omges av skadade, degenererade mänskor som sätts ifrån mot gigantiska arméer av rötter. Europa sitter utanför och kan utnyttja denna konflikten. Degenererade blir ett slags slaver och det europeiska samhället den perfekta totalitära staten där all makt till slut samlas i en enda individ och där varje mänskliga liv är kontrollerat i minsta detalj.

När en åhbetra invände att detta var en symmetrisk pessimistisk bild av världens framtid värje sig Zinovjev mot hämmningslösa termer som optimistisk eller pessimistisk. Han understryker i stället att han själv var logiker som utgick från vissa premisser i samhället och endast drag konsekvenserna av dessa. I den stränga och obdnöhriga logiken är Zinovjevs rör sig världen mot det totalitära samhället. Någon renässans aktytad inte i denna kalla värld som bar alla tecken på att vara stoppna motstånd.

Zinovjevs kollegor i dissidentfacket Edvard Kuznetsov och Victor Nekrassov höll sig till samtidens. Nekrassov höll ett hyllningstal till de författare som mot alla odds försökte att skriva oppositionellt mot Sovjetisk mänsklig teori om samhället

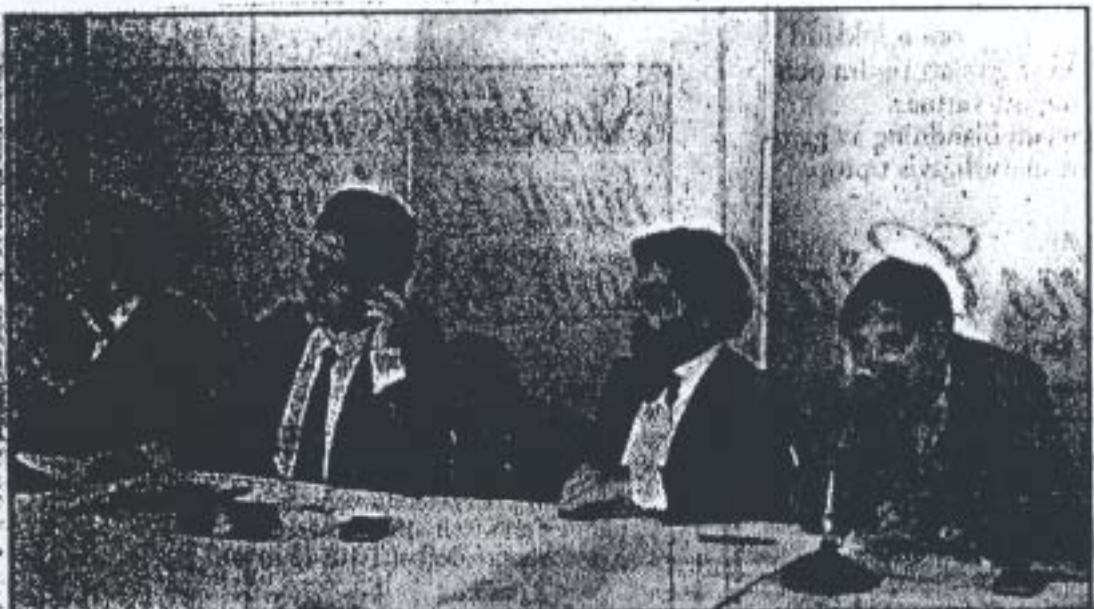
unionens gränser, medan Kuznetsov anbrände slutade i en hyllning till "en av världens mest demokratiska mekanismer — den fria marknaden".

RENT INTELLIGENTIELLT kom en av kongressens höjdunker med John Searle inlägg. Searle, som är professor i filosofi vid Berkeley, ställde till med en egen show som fördelaktigt skilde sig från de uppflästa föredragena monstren. Med panache levererade han en föreläsning som inte så mycket kunde som uppvisa det gamla filosofiska problematiken mellan kropp och själ, mellan anda och materia. Hur kan stonet i ett tomrum vara medveten? Snabbt och utan att gå in på detaljer argumenterade Searle för tesen att det vänt inte råder några motseger i teorin att hjärnan osäker medvetandet på samma gång som medvetandet är en egenskap (feature) hos hjärnan.

Searles föredrag började som en övning i akademisk filosofi men mynnade ut i en slutsats som har implikationer långt utanför universiteten. Det behövde sig nämligen till ett förvar för subjektiviteten i en objektiv värld. Subjektiviteten är istället ett fel eller en brist som måste döjas eller utrotas, utan "ett naturligt faktum". Den värnande teorin om samhället är mänsklig som inge har.

ITOKYO

X
SVENSKA DAGBLADET Torsdagen den 16 april 1984

Armando Verdiglione omgiven av t. v. Jorge-Luis Borges och t. h. Fernando Arrabal och John Searle.

Foto: CARL RUDBECK

med subjektiviteten i berättningen är knappast vär att ta på allvar.

Om den andra renässansen tyckas skapa sig en egen världsbild är det troligt att Searles tankar kommer att spela en betydande roll i den. Han upphäver kvarvissa inte motsättningen mellan det subjektiva och det objektiva; men han visar att det ena innehåller "högt" eller "verkligare" än det andra.

Det är kanske att säga för mycket om man påstår att Searle med ett föredrag gjorde slut på cartesianismen, men han visade i vilket fall som helst att filosofin fortfarande är en disciplin som inte bara ställer de stora frågorna utan som också stundom kommer i närlheten av deras svar.

I OCH FÖR SIG skulle det vara möjligt att fortsätta med kartfist-

tade summeringar av de olika föredragen. Det hölls säkert bortat två hundra sådana och mot slutet av tredje dagen fick föredragshållarna bara fem minuter på sig; hade det fortsatt lite längre hade säkert de fem minuterna reducerats till en haikus sjutton stavelseer. Men det skulle vara att förvränga konferensens betydelse att behandla den enbart som summan av sina föredrag. Hela denna kongress, som innefattade en hyllning till Leonardo da Vinci, en mannekängupvisning och musik av en venetiansk stråkkvartett, var ett skädespel där allt mänskligt verande blandades för att nya mönster skulle uppstå, där det inte längre skulle råda någon motsättning mellan den japanska konsten att arrangera blommor och västerländsk ekonomisk teori.

Regissören av detta skädespel, skaparen av detta allkonstverk, var Armando Verdiglione som med strategisk blick såg till att allt löpte fruktansvärt. Hörde den ena mera uppseendeväckande kostymen efter den andra (en var smyckad med guldrådar) kommanderade han sina skaror fram och tillbaka från podiet. Från tidigt på morgonen till långt in på kvällen övervakade han sina föreläsare som ofta blev allt otillräckliga och med rätta bördade frukta att deras långa och väl förberedda texter måste stympas för att få plats i det allt trängre tidsschemat. Då och då intervernerade Verdiglione själv med psykoanalytiska dityramber som i dunkla former kommenterade vad som höll på att hänta.

Det heila blev inte lättare av att följa genom den relativt språkförbistring som rådde. Italiens-

ka, japanska, franska och amerikanska blandades och simultantsolkarna återtyste de kunde, men det hindrade inte att resultatet av deras mödor ofta fick mig att undra om jag var dum eller tolken dålig.

TROTTS ATT ordet "tvärvetenskap" aldrig nämndes var konferensen ett utmärkt exempel på tvärvetenskap i arbete. I konfridressna, semtalade, amerikanska semibücher med direktörer från Alfa Romeo. Och tvärvetenskap är ju ett renässansideal, milaneskan som ifläg förkroppsligar hela sin tids bildning. Möjliggör Verdiglione på sig själv som Leonardos efterföljare, men hans material är inte penselbilder, pennor utan veteriskapemän och författare som han för samman för att se vad som händer! Han är i dag en kulturers imprestari och ett unikt fenomen som väcker både fortljuning och vrede. Han är redan i färd med att planera nästa konferens och under den korta audiens han beviljade mig föreslog han med en imperatorisk gest Stockholm som plats och "varifrån kommer uppfinningar, varför konsten" som tema för denna.

ATT DÖMA AV åtskilliga informella samtal jag hade i Tokyo, består. Sverigebilden bland intellektuella ute i världen av Borg, Stenmark och ryska ubåtar. En Verdiglione-konferens i Stockholm skulle hyfsa denna bild när Borg och Stenmark flyttat utomlands och bara ubåternat finns kvar.

Caro Rudbeck

Carl Rudbeck är medarbetare i Suds kulturredaktion.